

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

06.11.2017 № 16-1955

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на II півріччя 2017 року проведено аудит ефективності виконання повноважень органами державної влади в частині забезпечення повноти справляння податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства, за результатами якого встановлено, що протягом 2014–2016 років і I півріччя 2017 року в Україні не забезпечено створення ефективної, прозорої і регульованої загальнодержавної системи обліку та ведення лісового господарства, охорони лісів. Значні обсяги незаконних рубок і невідшкодованих збитків за їх наслідками, а також відсутність належної взаємодії та координації дій органів державної влади в частині обміну інформацією як з питань справляння податків, так і виявлення лісопорушень та притягнення винних до відповідальності не сприяли ефективному захисту, використанню та відтворенню лісових ресурсів, стабільному, повноцінному розвитку лісового господарства в цілому та отриманню державним бюджетом податків і платежів у повному обсязі.

Міністерством аграрної політики та продовольства України не забезпечено формування та реалізації державної політики у сфері лісового господарства. Відсутність загальнодержавної системи ведення лісового господарства та підпорядкування державних лісів багатьом органам виконавчої влади не сприяло ефективному управлінню лісовим господарством і формуванню відповідної системи стимулів збалансованого лісокористування.

Міністерство екології та природних ресурсів України не аналізувало одержаної інформації від власників лісів і лісокористувачів. Як наслідок, не здійснюється контроль за лісовими ділянками, на яких необхідно провести перевірку законності вирубки лісу. При цьому надання Державною екологічною інспекцією України неповної інформації про результати перевірок лісгосподарських підприємств унеможлиблює здійснення Рахунковою палатою оцінки ефективності таких перевірок.

Через ускладнену методикау нарахування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (ставки плати диференціюються залежно від лісової породи, поясу лісів і розряду) і здійснення постійними лісокористувачами одночасно із веденням лісового господарства також обрахунку суми рентної плати при видачі лісорубних квитків виникає конфлікт інтересів і

створюються додаткові можливості для маніпулювань низкою параметрів із метою заниження суми нарахування такої плати.

За відсутності обміну інформацією між державною лісовою охороною та підрозділами Національної поліції України в частині притягнення правопорушників до відповідальності **неефективно здійснювався контроль за охороною лісів від незаконних рубок**, вжиті заходи з цього питання були малорезультативними, як наслідок, **94,9 відс.** шкоди залишилося невідшкодованою, до судів передано лише **9,2 відс.** справ, за якими шкода не відшкодована.

Унаслідок незабезпечення Держлісагентством контролю за належним виконанням його територіальними органами повноважень у частині координації діяльності державних лісогосподарських підприємств останніми порушувалися вимоги чинного законодавства, що призвело до недонадходжень до бюджету рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів. Так, аудитом встановлено, що територіальними органами Держлісагентства та підприємствами лісового господарства:

- не дотримано вимог Податкового кодексу в частині здійснення донарахування/перерахунку рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів за результатами їх фактичної заготівлі. Як наслідок, до зведеного бюджету, за розрахунками, не надійшло **2,5 млн грн;**

- допускалися непоодинокі порушення нормативно-правових актів при видачі сертифікатів про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів: видано **два** сертифікати одним суб'єктам господарювання за заявами інших суб'єктів; у **917 випадках** вид лісопродукції, зазначеної в 158 сертифікатах, не відповідав виду продукції, яка була реалізована лісокористувачем-продавцем на внутрішньому ринку відповідно до товарно-транспортної накладної; у **303 випадках** сертифікати видано різним суб'єктам господарювання, але на підставі ідентичних товарно-транспортних накладних, виданих на одну й ту саму партію лісопродукції (у деяких випадках накладні використовувалися 2–3 рази);

- **несвоєчасно відображалися** в податкових деклараціях **донараховані суми рентної плати** за спеціальне використання лісових ресурсів за результатами фактичної заготівлі дров'яної деревини, використаної для технологічних потреб відповідно до норм Податкового кодексу, на загальну суму **1,1 млн грн**, що негативно впливало на рівномірність надходжень плати до бюджету.

ДФС України не забезпечено на належному рівні організації та проведення заходів з постійного контролю за дотриманням підприємствами лісового законодавства норм чинного законодавства в частині повноти та своєчасності сплати податків та інших платежів, що призвело до низької результативності контрольно-перевірочної роботи і недонадходжень відповідних платежів до державного бюджету, зокрема:

- під час контрольно-аналітичного заходу встановлено **101 випадок**, за яким лісокористувачами-продавцями **не підтверджено відпуску лісоматеріалів за товарно-транспортними накладними**, зазначеними в сертифікатах, або невідповідності видів/кількості лісопродукції (пиломатеріалів), а також **два випадки** здійснення експорту пиломатеріалів обрізних хвойних порід (сосна)

першого сорту та дров паливних соснових (хвойних) **за відсутності сертифіката** про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів;

- органами ДФС допущено зростання (**у 1,4 раза**) суми податкового боргу із податків та інших надходжень підприємств лісового господарства, а скорочення боргу з податку на прибуток (**на 33,9 відс.**) відбулося лише за рахунок його списання. Водночас аудитом встановлено надання органами ДФС розстрочення грошових зобов'язань підприємствам лісового господарства в сумі **2,5 млн грн без достатніх підстав** існування обставин, що свідчать про наявність загрози виникненню або накопиченню податкового боргу;

- внаслідок низької якості проведення органами ДФС документальних перевірок (лише **39,6 відс.** донарахованих сум узгоджено з платниками податків) за результатами судового оскарження **75,3 відс.** справ (**55,3 відс.** оскаржуваної суми) задоволено на користь платників;

- митницями ДФС не забезпечено якісного митного оформлення товарів групи „Деревина і вироби з деревини; деревне вугілля” при їх експорті, що створює **ризик незаконного вивезення деревини** і можливих недонадходжень до державного бюджету.

Слід зазначити, що питання нормативно-правового забезпечення ведення лісового господарства, справляння податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства потребують удосконалення та узгодження між собою, зокрема:

- норми Порядку спеціального використання лісових ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761, не відповідають нормам Лісового кодексу в частині регулювання Податковим кодексом рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів і Податкового кодексу щодо порядку перерахунку суми такої рентної плати, що зазначена в лісوروبному квитку;

- чинним законодавством не визначено порядку обрахунку розміру плати за користування мисливськими угіддями відповідно Закону України від 22.02.2000 № 1478 „Про мисливське господарство та полювання”, що створює ризик безоплатного використання мисливських угідь, отже, лісгосподарські підприємства втрачають можливість отримання доходів, а державний бюджет – надходження у вигляді податків від таких доходів.

Надається в порядку інформування.

З повагою

Т. в. п. Голови

О. С. Яременко